

ÄLGOBS

INSTRUKTION FÖR JAKTLAGET

BAKGRUND OCH SYFTE MED INSTRUKTIONEN

- Älgobs är ett av de viktigaste verktygen för att följa älgstammens utveckling över tid. Med stöd av älgobs kan älgstammens sammansättning och kvalitet följas upp, och tillsammans med avskjutningsstatistik möjliggör älgobs dessutom bra skattningar av älgstammens storlek.
- Älgobs är en kvalitetssäkrad inventeringsmetod som genomförs av jägarna under pågående jakt.
- Denna instruktion syftar till att beskriva hur älgobs fungerar samt hur jaktlaget ska rapportera. För att kunna höja kvaliteten i älgförvaltningsarbetet är det viktigt att rapporteringen sker på ett riktigt sätt.
- Kronobs infördes hösten 2016. Syftet är att ge kunskap om kronviltets utveckling och därmed fungera som ett verktyg i kronviltsförvaltningen. Kronobs genomförs på samma sätt som älgobs. Mer information på sidan 14.

GRUNDER FÖR ÄLGOBS - ALLMÄNT

- Ett område måste nå upp till 5 000 observationstimmar för att statistiken ska bli tillförlitlig.
- Det är jägarnas observationer som räknas, inte antalet älgar.
- Resultatet kan inte jämföras mellan olika områden, bara för samma område mellan åren.
- Enskilda jaktlagsrapporter används inte, endast områdets samlade resultat. Att medvetet rapportera fel påverkar därför inte kommande tilldelning.
- Utse en ansvarig i jaktlaget för sammanställning och rapportering av älgobs.

GRUNDER FÖR ÄLGOBS – ÄLGOBSPERIODEN

- Observationsperioden är de sju (7) första dagarna då jakt bedrivs under de första 30 dagarna från älgjaktens start. Dessa sju (7) dagar behöver inte vara sammanhängande utan kan vara spridda under 30-dagarsperioden.
- Har jaktlaget endast jagat en dag under älgobsperioden så ska denna dag rapporteras.
- Har jaktlaget inte sett någon älg under en jakttag ska även detta rapporteras.
- Har jaktlaget inte jagat under älgobsperioden så ska även det rapporteras.
- Lägg in uppgifterna i det rapporterings-system ni använder så snart som möjligt och gärna dagligen under de sju första jakttagarna. En snabb rapportering från jaktlagen gör att resultaten ger stöd åt älgförvaltningen redan under innevarande år.

GRUNDER FÖR ÄLGOBS – JAKTDAGEN

- Räkna alla älgobservationer från att jaktlaget skiljs vid morgonsamlingen (eller motsvarande) till att jaktlaget återsamlas vid jaktdagens slut.
- Räkna endast de älgobservationer som görs på det egna jaktområdet.
- Rapportera det antal timmar som har förflutit mellan morgonsamlingen och återsamlingen. Viktigt att rapportera det faktiska antalet timmar.
- Räkna inte in tid då jaktlaget är vid slakteri för omhändertagande av fällda älgar.
- Älgar som observeras under förflyttning inom jaktområdet ska räknas.
- Rapportera antalet jägare och övriga (exempelvis drevfolk) som har deltagit.

Jaktdag 1

Jaktdagsinformation

Datum	Antal jaktdeltagare	Jaktdagens längd
<input type="text"/>	<input type="text"/> - <input type="text"/> +	<input type="text"/> - <input type="text"/> +

Arter som jagats under dagen

Älg   Krovilt   (Minst en art måste väljas)

VI RÄKNAR OBSERVATIONER – INTE ANTALET ÄLGAR!

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal	+	-	×
Älg	Tjur	3	+	-	×
Älg	Ko med 1 kalv	2	+	-	×
Älg	Kalvlös Ko, kviga	1	+	-	×

Varav skjutna

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- En jägare ser en älg.
Det räknas som en (1) observation.

Ny observation ? Observerade djur ?

Välj art ? Typ av observation

Älg Kalvlös ko/kviga

Antal

- 1 +

Lägg till

Art	Typ	Antal
-----	-----	-------

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- En jägare ser ko med kalv/kalvar.
Det räknas som en (1) observation.

Ny observation ?

Välj art
Älg

Typ av observation
Ko med en kalv

Antal
- 1 +

Lägg till ↓

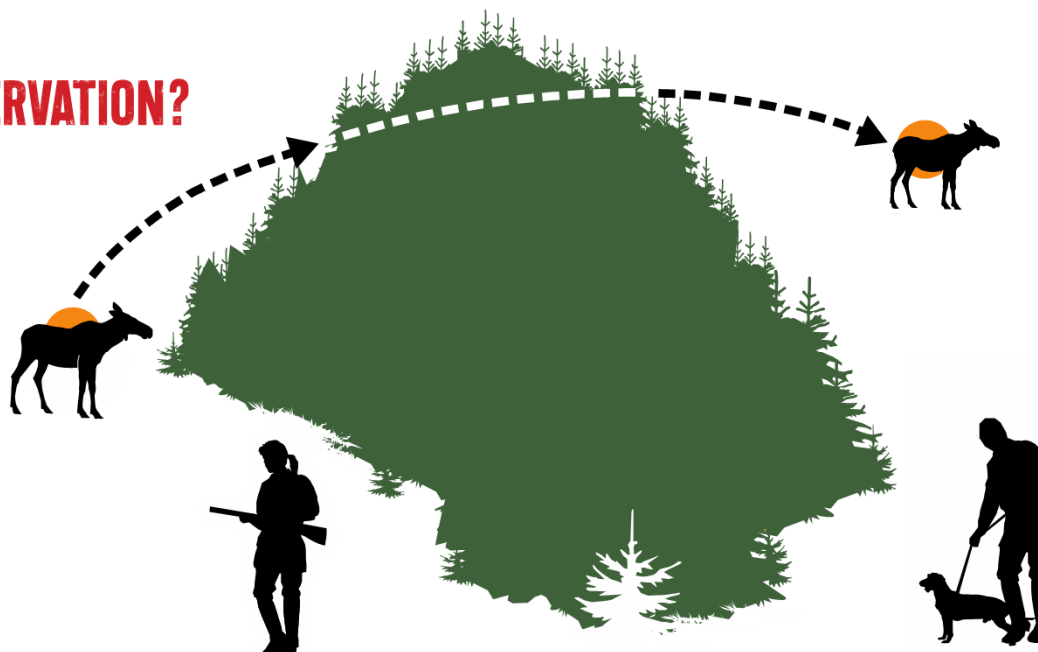
Observerade djur ?

Art	Typ	Antal
Älg	Kalvlös ko/kviga	1

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Samma älg ses av två jägare vid olika tillfällen. Det räknas som två (2) observationer.

Ny observation ?

Välj art
Älg

Typ av observation
Kalvlös ko/kviga

Antal
2

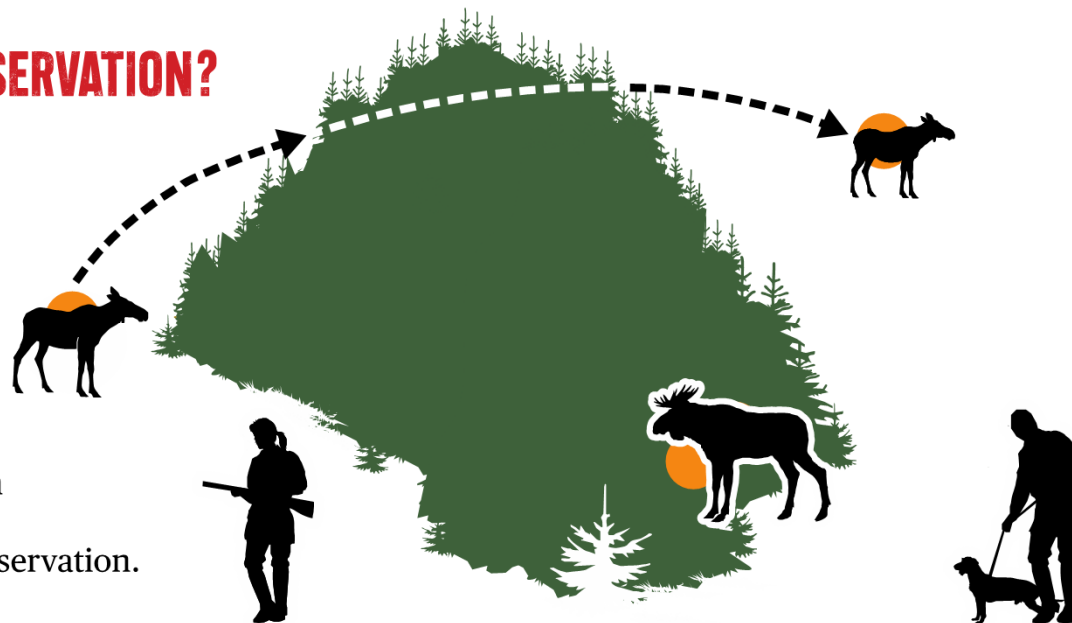
Lägg till ↓

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Kalvlös ko/kviga	1	+	-	x
Älg	Ko med 1 kalv	1	+	-	x

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Ser den ene jägaren ett djur till är det ytterligare en (1) observation.

Ny observation ?

Välj art

Typ av observation

Antal

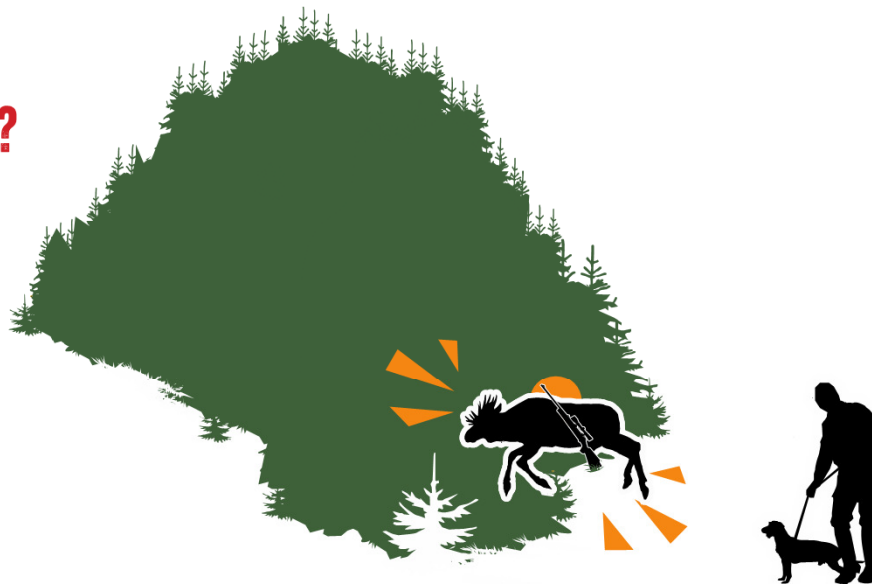
Lägg till ↓

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Kalvlös ko/kviga	3	+	-	x
Älg	Ko med 1 kalv	1	+	-	x

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Om en observerad älg skjuts ska den även noteras som skjutna.

Ny observation ?

Välj art Typ av observation

Antal

Lägg till

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Kalvlös ko/kviga	3	+	-	x
Älg	Ko med 1 kalv	1	+	-	x
Älg	Tjur	1	+	-	x

Varav skjutna ?

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Samma älg ses av två eller flera jägare vid **samma tillfälle**. Det räknas som en (1) observation.

Ny observation ?

Välj art
Älg

Typ av observation
Kalvlös ko/kviga

Antal
- 1 +

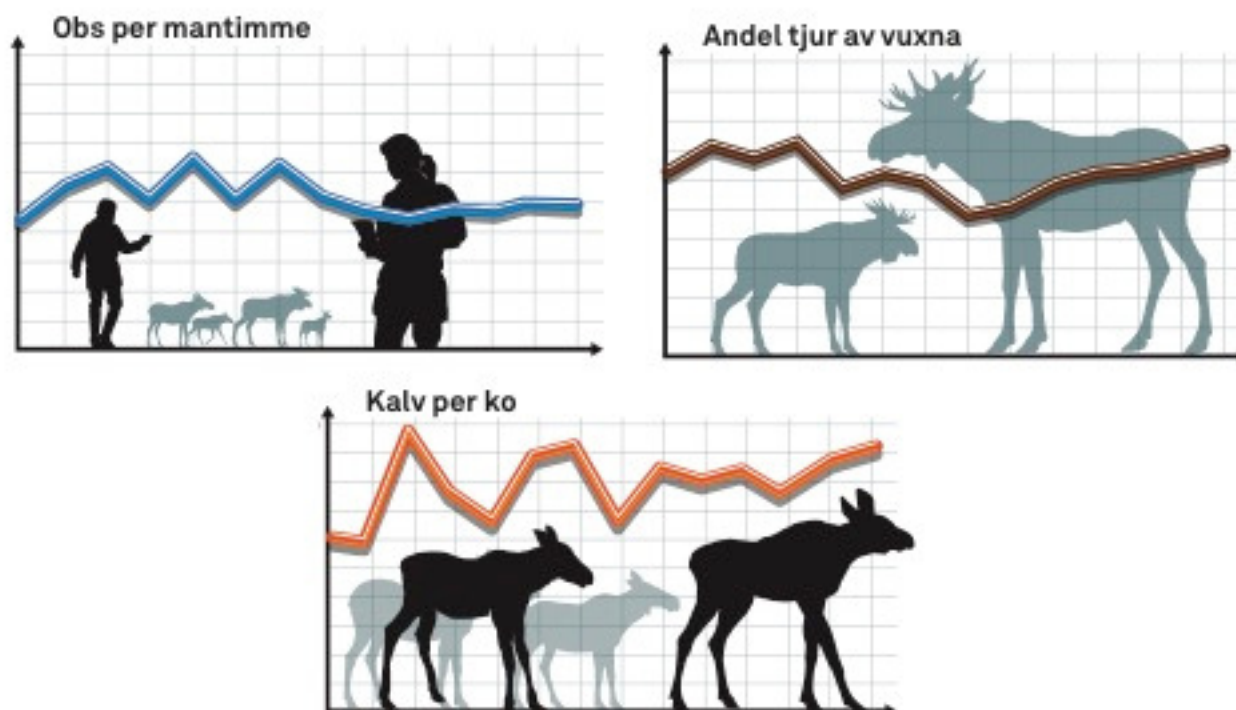
Lägg till ↓

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Kalvlös ko/kviga	3	+	-	x
Älg	Ko med 1 kalv	1	+	-	x
Älg	Tjur	1	+	-	x

ANALYS AV RESULTAT FÖR ANVÄNDNING I VILTFÖRVALTNINGEN

- Resultatet ger ett indexvärde på hur viltstammarna utvecklar sig över tiden och kan användas för att utvärdera resultatet av befintliga förvaltningsåtgärder.

KRONOBS

- Kronobs är en nyhet som infördes hösten 2016. Syftet är att ge kunskap om kronviltets utveckling och därmed ett verktyg i kronviltsförvaltningen.
- Kronobs genomförs på samma sätt och under samma period som älgobsen och rapporteras i viltdata.se.
- Med anledning av att handjuren är av stor betydelse i kronviltsförvaltningen så indelas dessa i tre kategorier (se nedan). Övriga kategorier är: hind/smaldjur, kalv och ej konstaterad kön eller ålder.

Handjurskategorier:

1. Spets.

En tagg på skjutsidan.

2. Mellanhjort.

Minst två taggar på skjutsidan, utan kronbildning.

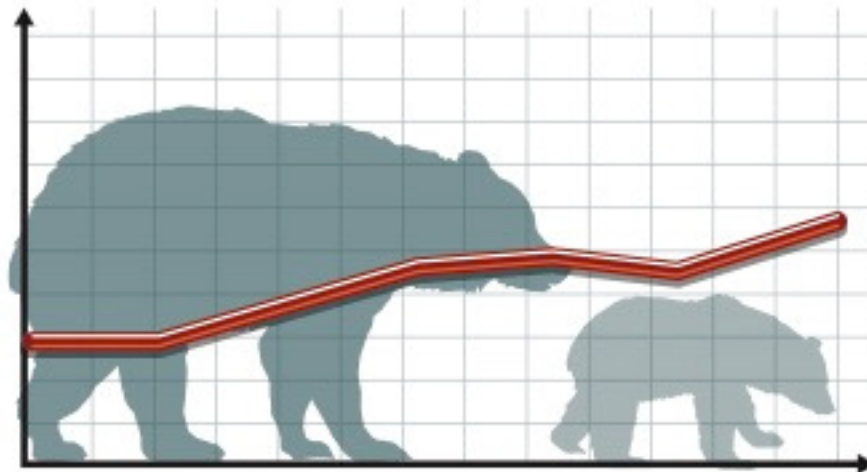
3. Hjort med kronbildning.

Hjort med kronbildning (minst tre taggar i topp) på skjutsidan.

RAPPORTERA ÄVEN BJÖRN, VARG, JÄRV OCH LO!

- Detta görs under samma observationsperiod som älgobs och ger ett indexvärde för de stora rovdjurens utveckling.
- Rapportera gärna direkta observationer och spårobservationer av de stora rovdjuren under hela året i Skandobs som är ett öppet rapporteringssystem. Enklast är att ladda hem en applikation som heter Skandobs touch till telefonen.

FRÅGOR ELLER FUNDERINGAR?

Har ni några frågor och funderingar kring älgobs, kronobs eller rovdjursobs så kontakta gärna närmaste kontor. Växel: 020-22 00 10

Du kan också kontakta oss via mail. Skriv (ditt län)[@viltdata.se](mailto:viltdata.se) till exempel vasternorrland@viltdata.se eller jamtland@viltdata.se

Länsstyrelsen
Västernorrland

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Svenska Jägareförbundet

Illustrationer: Fredrik Saarkoppel